

Samhällsutveckling
Amelie Rahbek
Tfn: 063 14 65 61
E-post: amelie.rahbek@regionjh.se

2024-03-14

RUN/12/2024

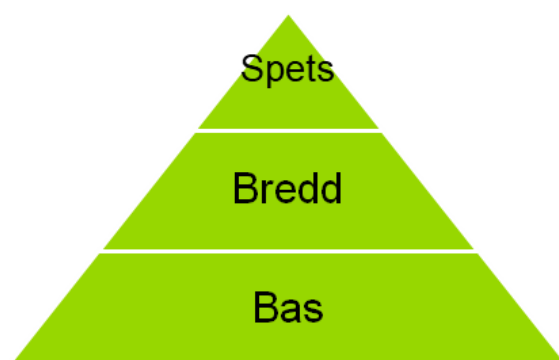
Uppföljningsrapport Smart specialisering (S3)

Inom EU har begreppet strategi för smart specialisering (S3) vuxit fram och god styrning av det regionala programmet för smart specialisering är idag ett krav för att ta del av europeiska struktur- och investeringsfonder som finns för att främja företagande och innovation. Program för smart specialisering i Jämtland Härjedalen 2021–2027 (RUN/430/2018) slår fast länets prioriterade styrkeområden: Jord, skog och vatten, Hållbar energi, Upplevelser och Digitala lösningar. Program för smart specialisering fastställdes av regionfullmäktige den 25 november 2020, § 128.

Smart specialisering är ett arbetssätt för det regionala tillväxtarbetet och ett sätt för att utveckla våra fyra, ovan nämnda, styrkeområden. Smart specialisering går ut på att strategiskt satsa resurser på att stärka och utveckla dessa styrkeområden för att kunna nå länets övergripande vision och målbild för 2050.

För att både synlig- och tydliggöra arbetssättet med Smart specialisering har processeldarna under 2023 arbetat med att ta fram definitioner och förklaringar av vanligt förekommande begrepp. Som exempelvis ”smart specialisering” och ”diversifiering”, dessa går att läsa i ovan text. Ett viktigt arbete utifrån återkoppling från flera av länets aktörer, och medarbetare hos Region Jämtland Härjedalen, om att språket och konceptet är svårbegripligt.

En förklaringsmodell, i form av en pyramid, för arbetet med smart specialisering har tagits fram:

Inom respektive styrkeområde behövs en mångfald och en bredd som tar tillvara olika platsbaserade förutsättningar, möjligheter och utmaningar som finns i hela länet - att satsa på och utveckla dessa kan kallas diversifiering.

Länets respektive styrkeområden är breda för att kunna inrymma stor variation. Denna

bredd (diversifiering) är en förutsättning för att hitta och bygga spetsar (specialisering) inom respektive område. Spets och specialisering gynnar i sin tur bredd och diversifiering. Denna ömsesidighet driver utveckling. Smart specialisering behöver således innefatta ett arbete med både diversifiering och specialisering.

Genomförda insatser under 2023:

- Det har tillkommit en ny processledare, för "Jord" inom Jord, skog och vatten.
- Rollbeskrivning för samordnare och processledare har reviderats.
- Processledarna har, efter önskemål från aktörer och andra berörda, tagit fram definitioner på återkommande begrepp inom området samt en förklaringsmodell för arbetet i stort.
- Ett arbete med att förklaringsmodellen, pyramiden ovan, bör användas i strategisk bedömning av projektansökningar påbörjades.
- Pilotanvändning av förklaringsmodellen, hos Ragunda kommun, genomfördes.
- Det har löpande gjorts strategiska bedömningar på inkomna 1:1-ärenden (projekt – och företagsstöd).
- En mängd projektdialoger har genomförts löpande för bland annat ERUF, Interreg, Vinnova och Energimyndigheten. Flera projektidéer/dialoger har sedan resulterat i ansökningar och beviljade projekt.
- Dialogmöten med de aktörer som driver fyra olika förstudier för smart specialisering (Peak, Torsta, IUC, Coompanion) har genomförts.
- Dialogmöten med stiftelsen Gaaltje angående deras genomförandeprojekt i ERUF 1:4 har genomförts.
- Två öppna aktörmöten för påbörjan av arbete med färdplaner hölls under våren/sommaren. Under dessa möten hölls samtal om exempelvis färdplanernas syfte, vilket behov som finns av dem samt hur utkastet till struktur tagits fram.
- Beslut om att genomföra enskilda möten med aktörer för att lyssna in och fastställa om aktörerna ser behov av färdplaner är taget.
- Det genomförs stående möten för styrkeområdet Digitala lösningar en gång per månad, möten inom Upplevelser sker efter behov (flera möten är även kopplade till plan för Kulturella och Kreativa Branscher). För området Hållbar energi genomfördes aktörmöten med nyckelaktörer för styrkeområdet, för Jord, skog, vatten hålls möten vid behov samt även regelbundna möten (from sep –23) för Jord med kommunernas landsbygdsutvecklare där S3 är en del.
- Medverkan i projekt/styrgrupp för Peaks förstudie kopplad till smart specialisering, Innovationsarena för Hållbar Energi i Jämtlands län.
- Medverkan i subkommitté för Peak Innovations projekt Twin Peak, om cirkulär och digital omställning.
- Arbete med en kommunikationsplan inklusive kommunikationsmaterial om smart specialisering påbörjades.
- Arbete med att se över den externa webbansikten om smart specialisering, i väntan på att den görs om helt, är utfört.
- Arbete med att ta fram ett årshjul för aktörmöten är påbörjat.
- Interregprojektet ORIGINN, för utveckling av innovation och hållbarhet genom policyutveckling av program för smart specialisering, startades upp och löper till och med 2027.

- Ansökan till S3 Community of Practise för tilldelandet av, och hjälp från, en policyexpert genomfördes.

Övergripande insatser för smart specialisering under 2024:

- Samtal med länets aktörer angående färdplaner (syfte och behov) kommer att fortsätta.
- Beslut om eventuellt fortsatt arbete med färdplaner ska fattas efter genomförda samtal med aktörer.
- Kommunikationsmaterial och kommunikationsplan för arbete med smart specialisering ska slutföras och kommuniceras internt och externt.
- Användande av förklaringsmodellen med begreppen Bas – Bredd - Spets ska implementeras i relevanta interna processer.
- Arbete inom projektet ORIGINN fortgår.
- Ansökan till S3 Community of Practise godkändes i februari och arbetet kommer löpa under året.

Utöver detta ska aktörsträffar hållas för respektive styrkeområde, både öppna för alla aktörer och med enskilda. Dialoger om projekt och utlysningar liksom mobilisering av aktörer pågår löpande. Respektive processledare arbetar kontinuerligt vidare med utvecklingen av tilldelat styrkeområde tillsammans med länets engagerade aktörer.